

Ágh István

Főposta

Mikor elindultam hazulról egy küldemény miatt a szemégyűjtő kocsi rothadásszagú torlaszán túlra, széles oszlopban jöttek s szétáradtak mögöttem a diákok, én meg helyükre ülve egyedül utaztam a villamoson, s két megállónyira már a főposta csarnokában a vének szorítottak állóhelyet, s mintha unalomterelő játékot űztem volna magamban, a jelen tényei egyszerre múltjukra cserélődtek, míg az itteni öregek fiatalon özönlöttek a rég elhagyott előadóterembe, addig az előbbi fiatalok öregen álltak körülöttem.

Hullámozva csapódik az egyetemi hallgatók rohama nyolc és kilenc között, fegyvertelen honfoglalók ügetnek szemben, a szemaforok zsilipjein át, bukva, egymáson átcsapva, szeszélyes hullámmázzsal, vagy mint a serdülő csorda a kinyitott karámból neki a szabad legelőnek, a szép szemű üszötínók hátukon kapálódzó kisbikákkal, terelőkutya nélkül, félre kell állnom, nehogy elsodorva letapossanak, akik mégis a jövő mérnökei az alagsori laborokban, és a tudomány amfiteátrumainak hallgatósága.

Lehetnének az unokáim, mint ahogy biztosan itt várakozik a postán egynéhány nagyszülő, de nem kell a képzeletemet megerőltetni, hogy a harmadik nemzedékbe helyezzem magam, a mappával vitorlázó építészhallgató lányhoz, aki sokadmagával, az égbolt nappali csillagainak ragyogásával előzőnli a járdát a platánok alatt, s annyira fiatal, miként az arcán áttűnik a gyermeki ártatlanság huncutsága, testtartása az antilop kecsességével kelti föl eltítkolt vágyaimat.

Ahogy nyújtják, aprózzák léptüket a salakon,
nekidőlnek a láthatatlan célszalagnak szemem
pillanatfelvételén, míg itt a főposta csarnokában
mindannyian fölemelt és hátrabiccentett fejvel
nézzük a villanyfényvel kijelzett sorszámokat,
miként az angyalt várja az ember, s az erkélyére hajló
szépasszonyt lesik alulról és vágyakozón,
mert valami történik odafönn, hogy a számjegyekkel
lezárt üres percek után valóra váljon a kényszer,
amiért idejöttünk pocsékolni maradék időnket.

Becsúsztatom az ügyfélablakon az értesítőcédulát,
kezitcsókolommal köszönök a postáskisasszonynak,
aki drapp ingben, zöld nyakkendősen vakkant rám,
kezem felé nyúl, s megrémülök közeledő érintésétől,
mint az ör térdig lógó hasának látványától, aki
falnak dőlve gyanús mozdulatokra vadászik,
nem bámul fölfelé, savótól elnehezült szemével
figyeli a földhöz közelebb folyó tevékenységet,
a levél- és csomagföladást, a csekkrepsztó
befizetéseket, az utalvány és tértivevény átvételét.

Ilyen öntudattal a kötöttharisnyás fejet, és a trampli
külsőre vett buggyos ülepű tréningruhát, a slicc-
feszítő hasat s a elnehezült temérdek melleket azok
nem szégyellik, akik tudják, hogy itt senki sem ismeri
őket, vagy inkább mindenki, ebben a körben,
ahol kizárólag nyomorult nyugdíjasokat látni,
mikor a dolgozók dolgoznak, a tanulók tanulnak,
s aki itt fonnyad szemünk láttára az üvegkalitkában,
hozzáfakult a kiábrándító körülményekhez,
s úgy viselkedik, mintha ő adná föl a havi lakbért.

Nemcsak a biológiai öregedés tünetei látszanak rajtuk,
a természetes leépülés finomabban végzi a dolgát,
de az elszovjetosodott vénségnek nincsenek árnyalatai
a kiszuperált prolikon, amikor teljesen haszontalanná
válva, bamba közönnyel sorban állnak a nyugdíjukért,
s havonta szembesülnek azzal, hogy mennyit érnek,
álmaiktól megfosztva tengődnek érzelmeiken,
s a megalázott és megszorított életükért a mindenkori
nyertesekre irányított gyáva gyűlölettel válaszolnak,
s olyan pokoli önkínzással, amit a mohó irigység kivált.

Ebben a korban a rokonok is idegenek maradnak,
mert hiába vagyunk unokáink nagyszülei vér szerint,
ha számukra nem jelent semmit a származásuk,
mintha csak a könyvekből vennék tudomásul,
hogy elszabadult és testet öltött kromoszómáink
szárnyán röpködnek, s megérnek, mint a génjeink
gyümölcsei, és megölnék azzal, hogy ránk öregszenek,
bár maguk sem veszik észre lassan adagolt mérgeiket,
akár a hosszas készülődést az egyirányú, egzotikus
turistaútra, melyet szerintük is megérdemeltünk.

Nincs annyi tolvaj

Nincs annyi tolvaj, ahány lehetőség
csábít a betörsre mostanában,
de ha volna is, máshol lopakodna,
az őrizetlen házak nem kínálnak
olyant, mi megérné a fáradságot,
ha nincs mit rejtteni a szalmazsákba,
repedt bögrében lapul csak az apró,
kontár, aki itt kockázatot vállal,
sőt a csalódás arra ingerelhet,
mit a bűnügyi krónikában látnak.

Azelőtt ennél mégis jobb világ volt,
bár az éjszakák hangját nem szerettük,
ha lábra kelt a sonka, a szalonna,
a kolbász egyenest a füstölőből,
mégis maradt utánpótlás az ólban,
a jámbor tolvaj bárhol folytathatta,
mintha valami mindennapi tisztség
viselője, a kisbíró lett volna,
s kalandora az esti krumpliföldnek,
a szőlőfürtök hozzátartozója.

Szűk esztendők következtek azóta,
városba, temetőbe költözések,
szaporodtak a fölösleges házak
ismeretlen tolvajoknak kitéve,

lassan a héber, a kishordó, a balta,
falióra, tükör és lámpabúra,
s a lószerszám, akkorra már hiánycikk,
s ami kifért az ablakon naponta,
feltűnés nélkül, nyomtalanul szállt el,
mint népi árú, a bolhapiacra.

Csak hiányt hagytak a senki sem tudja
kicsodák, s ha maradt még illetékes,
kinek csupán a kára volt a fontos,
miközben mégis életére törtek,
míg valami természeti erőnek
mondott lassú halálos kór nyomában,
rókák, görények, rablók, martalócok
hordták széjjel a tönkretett vidéket,
s az integrált haladás érdekében
fölkészítették, tereprendezésre.

Léva vára

A város közepén a várrom
úgy áll, akár a többi ház,
bár romnak is annyira más,
ha szikla áll ki oldalából,
a kőszál, melynek vára nőtt,
beleépült annak falába,
s lett fundamentum, bérci bástya,
mit ide vajúdott a föld.

Nemcsak beépült, élt is attól,
miként a téglá, mész, cserép,
s megannyi részlet az egész
erődde változott anyagból,
omlott, mégis magasodott
az ostromok következtében,
ameddig a szablya hegyével
a vívó kar nyújtózkodott.

Egyé forrt tornyával az őrség,
akár a lőrésel a szem,
vastag pincefal fogta fel
a rabok görcsös üvöltését,
megérezték a paripák
az ellenség szagát előre,
fölszállt egy holló a tetőre,
mikor döntött a kapitány.

Még a túlerőt meg se várva,
mint ki egy kedves lényt megöl,
legendát hagyott örökül
várának fölrobbantásával,
bár az emlék nem él meg ott,
hol a hódító vált honossá,
csak a szikla nő mind nagyobbá,
s bekebelezi a romot.

Orosz János: Derengés (tus, 1989)